

Høringssvar på: "Høring af udkast til Havstrategiens overvågningsprogram (III) 2027-2032"

Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "Høring af udkast til Havstrategiens overvågningsprogram (III) 2027-2032" jeres J.nr. 2026-18094 (link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/71065>)

Høringssvar

<i>Titel på produkt</i>	Danmarks havstrategi III – anden del Overvågningsprogram
<i>Kontaktpersoner</i>	Frank Jensen, fje@mst.dk , 4061 3832
<i>Deadline for fremsendelse af kommentarer</i>	12.05.2026

Generelle kommentarer

<i>Vedrørende</i>	<i>Kommentar</i>
Formål og anvendelsesområde	<p>Desværre finder vi meget store mangler ved det hidtidige overvågningsprogram, der ikke er rettet i forslaget til Havstrategiens overvågningsprogram (III) 2027-2032 og dermed ikke opfylder Danmarks direktivforpligtelser eller Havstrategiloven LBK nr. 123 af 01/02/2023. Af mangler i de hidtidige danske overvågningsprogrammer savner vi mere detaljerede analyser af, hvordan menneskelige aktiviteter påvirker havmiljøet, og hvilke socioøkonomiske konsekvenser det har, når havtemperaturen stiger, samt når der udledes store mængder miljøfarlige stoffer fra bl.a. offentlige rensningsanlæg via kystvandene til de danske havområder. Der er heller ingen beskrivelse af det hurtigt udviklende sikkerhedsmiljø og stadig mere komplekse risici: Overvågning og en holistisk beskrivelse af de accelererende klimaændringer og vedvarende miljøpres på Østersøen mangler. Der mangler desuden danske målinger og monitoringer af cyanobakterier og årlige beregninger af disses kvælstoffikseringer i Bornholm – og Arkona bassiner.</p>
	<p>Havet kender ingen grænser, og derfor lægger direktivet vægt på, at medlemslande i samme havregion (for Danmarks vedkommende Østersøen og Nordsøen) samarbejder om strategierne. Dette samarbejde bør prioriteres højere i Havstrategiens overvågningsprogram (III) 2027-2032, for reelt påvirkes både havområder og hovedparten af de kystnære farvande langt mere af bl.a. de enorme næringsstofmængder, der tilføres disse danske farvande fra nabolandene, end af udledningerne fra Danmark.</p> <p>Et eksempel er næringsstofindholdet i Vadehavet, der statistisk er tættere korreleret med udledningerne fra Weser og Elben end fra Ribe Å og Kongeåen. Et andet eksempel er kystfarvandene der modtager vand fra Østersøen.</p>

Specifikke kommentarer

	<i>Side og linje</i>	<i>Vedrørende</i>	<i>Kommentar</i>	<i>Eventuelt forslag til erstatning/ændring/aktion</i>
1	37	7.2 Miljøtilstand	Der konstateres ændringer i pelargiske habitater i fytoplankton biomassen og en stigning i biomasseandelen af kiselalger i alle områder.	Hvilken indflydelse har stigende havtemperatur og højere nedbørmængder?
2	39	7.3 Havstrategi-overvågning	Klorofyl-overvågningen omfatter i alt 132 hav- og fjordstationer, hvor der foretages målinger af hydrografi og vandkemi, herunder klorofyl-a (se figur 1). Den årlige kontrolovervågning gennemføres på 29 stationer inden for 2 sømil, som overvåges 24 gange årligt. Heraf ligger syv stationer uden for 1-sømilområdet i de indre danske farvande, herunder én station ved Bornholm, som overvåges mindre hyppigt (seks gange årligt), idet flere HELCOM-lande også bidrager til overvågningen af dette område.	Interkalibrering af de anvendte nationale tilstandsindikatorer i Østersøen baseret på klorofyl a mellem Danmark, Sverige og Tyskland. Desuden er det bemærkelsesværdigt, at der ikke monitoreres for cyanobakterier, når de monitoreres i både Tyskland og Sverige.
3	40	7.7 Udfordringer, muligheder og bemærkninger	En række lande har implementeret dedikerede overvågningsprogrammer for giftige alger samt gelatinøse organismer som vandmænd og gopler. I Danmark er overvågningen af disse grupper begrænset, og der foreligger på nuværende tidspunkt ingen planer om målrettet at indlemme dem i den nationale overvågning.	I Østersøen, der er delvist iltfattigt, mistes der meget kvælstof, hvilket medfører et relativt højt fosforindhold i forhold til kvælstof, hvorved cyanobakterier favoriseres. Nogle cyanobakterier frigiver giftstoffer, der er skadelige for både mennesker og dyr. Der bør naturligvis være en varslingsordning som i Tyskland og Sverige. Der findes fælles rapporteringskrav i HELCOM regi.
4	40	7.7	Opfølgning på gamle godkendelser	I Havstrategiens Overvågningsprogram er der intet nævnt om opfølgning på "gamle godkendelser" der ikke følges op af regelmæssige analyser af sedimenter for indhold af miljøskadelige stoffer. Det kan være (50 år)

	Side og linje	Vedrørende	Kommentar	Eventuelt forslag til erstatning/ændring/aktion
				<p>gamle tilladelser af spildevandsudledninger, klapning af sedimenter mv., der kan give værdifuld viden om, hvad vi absolut ikke bør gøre i dag – men også, hvor en indsats måske vil være spildt.</p> <p>Monitering af danske udledninger af miljøfarlige stoffer bør ske ved kilderne. De største danske rensningsanlæg sender miljøfarlige stoffer ud over 1-sømilgrænsen.</p>
5	59	11. Deskriptor 5 - Eutrofiering	D5C3 (sekundært): Skadelige algeopblomstringer (f.eks. cyanobakterier) i vandsøjlen.	<p>Man bør følge fælles rapporteringskrav i HELCOM regi med hensyn til cyanobakterier. I Østersøen, der er delvist iltfattigt, mistes der meget kvælstof, hvilket medfører et relativt højt fosforindhold i forhold til kvælstof, hvorved cyanobakterier, der også kaldes blågrønalger, favoriseres og herved tipper balancen, da en del cyanobakterier, herunder Bornholm- og Arkonabassinene?</p> <p>Konsekvenser: De manglende danske monitoringer fører til forkerte beslutninger med hensyn til årsagerne til iltsvind, der skader fisk og bunddyr. Udbredelsen af cyanobakterier i brakvandet angives at korrelere til vandtemperaturen.</p>
6	60	Tabel 13	Iltgæld	Tabel 13 side 60 Manglende info mht. cyanobakterier i Kiel Bugt, Storebælt og Øresund. Udenlandske data foreligger...
7	64	11.7 Udfordringer, muligheder og bemærkninger	Interkalibrering af de anvendte nationale tilstandsindikatorer i Østersøen baseret på <i>klorofyl a</i> mellem Danmark, Sverige og Tyskland bør være entydig.	Tilstandsindikatorer bør som nævnt i direktivet være interkalibrerede landene imellem.

	<i>Side og linje</i>	<i>Vedrørende</i>	<i>Kommentar</i>	<i>Eventuelt forslag til erstatning/ændring/aktion</i>
			<p>Folketinget mangler generelt information om, hvorfor Sverige mener, at udledningen af fosfor til Østersøen, er et større problem for miljøtilstanden i vores fælles havområder end kvælstof.</p> <p>Korrelationen mellem næringsstofindholdet i havmiljøet og de kystnære vandområder indenfor 1-sømilsgrensen, er tættere, end korrelationen mellem de danske næringsstofførsler fra land og kystfarvandene.</p>	
8			<p>Da Danmark ligger i udmundingen fra Østersøen, bør den årlige stoftransport anskueliggøres, herunder hvilke lande, der lever op til aftalerne i hhv. HELCOM- og OSPAR-aftalerne.</p>	<p>Stoftransporten er vigtig, for den har stor indvirkning på mange kystfarvande.</p>

På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Jens Lund Pedersen
Cand. Agro